

PATVIRTINTA

Viešosios įstaigos Marijampolės
ligoninės direktoriaus 2020-12-14
įsakymu Nr. V-215

(Viešosios įstaigos Marijampolės
ligoninės direktoriaus
2021-04-14 įsakymo Nr. V-5 redakcija)

KORUPCIJOS PREVENCIJOS VIEŠOJOJE ĮSTAIGOJE MARIJAMPOLĖS LIGONINĖJE 2021-2024 M. PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Korupcijos prevencijos programos (toliau – Programa) paskirtis – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevenciją ir kontrolę viešojoje įstaigoje Marijampolės ligoninėje (toliau - Ligoninė).

2. Programoje vartojamos sąvokos:

Korupcija – bet koks valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens elgesys neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas siekiant naudoti sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant asmenų ir valstybės interesams.

Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai – korupcinio pobūdžio nusikalstama veika ir jai tapatūs pagal pobūdį, tačiau mažiau pavojingi teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ar kitokia teisinė atsakomybė.

Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos – kyšininkavimas, prekyba poveikiu, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudoti: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.

II SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

3. Programos tikslas – išaiškinti ir šalinti korupcijos įstaigoje prielaidas, užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę įstaigos bei jų darbuotojų veiklą.
4. Programos uždavinys – galimų korupcijų priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą, siekiant,

kad visos lėšos, skiriamos įstaigai, būtų naudojamos pagal paskirtį ir racionaliai kokybiškoms sveikatos priežiūros paslaugoms teikti, pacientų teisėms ir laisvėms užtikrinti, taip pat poveikis sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.

III SKYRIUS

KORUPCIJOS LIGONINĖJE PASIREIŠKIMO PRIELAIDŲ ANALIZĖ

5. Socialinės:
 - 5.1. santykinai maži sveikatos sistemos darbuotojų atlyginimai; nepakankamai aiškus santykis tarp sveikatos apsaugos ir socialinės politikos;
 - 5.2. neišvystytas papildomasis (savanoriškas) sveikatos draudimas, be kurio tampa sudėtinga siekti sveikatos politikos tikslų – pakankamo sveikatos sistemos finansavimo, paslaugų kokybės kontrolės, paciento atsakomybės už savo sveikatą ir legalių priemonių už sveikatos paslaugas nustatymo.
6. Teisinės:
 - 6.1. įstatymų bei įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų kokybės trūkumai, tam tikrais atvejais lemiantys teisės aktų kolizijas, dviprasmybes, nepakankamas savo teisių ir pareigų išmanymas visuomenėje sudaro sąlygas sveikatos sistemos darbuotojams piktnaudžiauti tarnyba, sudaryti dirbtines kliūtis žmonėms, siekiantiems įgyvendinti savo teisėtus interesus;
 - 6.2. kokybės sistemų ir reglamentų stoka; nepakankama atsakomybė už padarytus pažeidimus; kontrolės sistemų netobulumas ir pan.;
 - 6.3. nepakankamai skaidrus sprendimų priėmimo procesas, nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais.
7. Struktūrinės:
 - 7.1. sveikatos sistemos struktūros sudėtingumas ir trūkumai. Skirtingas viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų pavaldumas (Sveikatos apsaugos ministerijai, savivaldybių taryboms) trukdo kurti vientisą sveikatos priežiūros organizavimo sistemą, planuoti išteklius, kooperuoti sveikatos priežiūros įstaigas ir išteklius tokiose srityse kaip technologijų įsigijimas ir atnaujinimas, diegti naujas sudėtingas paslaugas.
 - 7.2. Visų lygių sveikatos sistemos valdymas vis dar yra pernelyg biurokratiškas, pasižymi pertekliniais draudimais, apribojimais, įvairių pažymų, leidimų, papildomų dokumentų reikalavimais, procedūrų vilkinimu; nepakankamos ir netobulos veiklos apskaitos ir kontrolės sistemos.
8. Visuomenės pilietiškumo stoka:
 - 8.1. visuomenėje nepakanka teisingo supratimo, kas yra korupcija;
 - 8.2. visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštaravimas;
 - 8.3. nesipriešinimas korumpuotiems valstybės tarnautojams bei sveikatos sistemos darbuotojams;
 - 8.4. piliečių (taip pat pacientų) nenoras dalyvauti antikorupcinėje veikloje.
9. Kitos prielaidos:
 - 9.1. politinių struktūrų ir interesų grupių įtaka;
 - 9.2. politinės valios nepakankamumas.
10. Sveikatos sistemos įstaigos veiklos sritys, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas:
 - 10.1. kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių skyrimas;
 - 10.2. prekių ir (ar) paslaugų viešieji pirkimai;

10.3. nelegalūs mokėjimai teikiant mokamas ir apmokamas iš PSDF biudžeto lėšų asmens sveikatos priežiūros paslaugas pacientams;

10.4. konkursai eiti pareigas sveikatos sistemos įstaigose.

11. Korupcijos prevencijos bendrosios priemonės yra šios:

11.1. korupcijos rizikos analizė sveikatos sistemos įstaigoje;

11.2. korupcijos prevencijos programos parengimas ir tikslinimas sveikatos sistemos įstaigoje;

11.3. informacijos apie asmenis, siekiančius eiti arba einančius pareigas atitinkamose sveikatos sistemos įstaigose, pateikimas teisės aktų nustatyta tvarka;

11.4. nustatytų korupcijos atvejų paviešinimas.

12. Veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvertinimą teisės aktų nustatyta tvarka atlieka įstaigos vadovo įgaliotas asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę.

13. Sveikatos sistemos įstaigos korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas turi būti atliekamas atsižvelgiant į Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymą Nr. 2-170.

14. Antikorupcinis švietimas organizuojamas atsižvelgiant į šias nuostatas:

14.1. Ligoninė savo interneto svetainės puslapiuose, skirtuose korupcijos prevencijai, skelbia įstaigos Korupcijos prevencijos programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą. Šiuose puslapiuose numato galimybę interneto vartotojams pateikti savo komentarus, atsiliepimus, siūlymus, pranešimus ir kt.

14.2. Ligoninės interneto svetainės įvadiniame puslapyje skelbia elektroninio pašto adresą bei telefono numerį, kuriuo asmenys galėtų anonimiškai pranešti apie įstaigos darbuotojų galimus pažeidimus, susijusius su įstaigos veikla.

15. Įstaiga iškart privalo paviešinti nustatytus korupcijos atvejus.

IV SKYRIUS INFORMAVIMAS APIE GALIMĄ KORUPCINĘ VEIKĄ

16. Gavus informacijos dėl galimų ar korupcinių veikų, turinčių nusikalstamos veikos požymių, nedelsiant informuoti įstaigos vadovą ir Specialiųjų tyrimų tarnybą.

V SKYRIUS GALIMOS KORUPCIJOS LIGONINĖJE PASEKMĖS

17. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius sveikatos sistemoje, dėl ko gali:

17.1. sumažėti sveikatos sistemos veiksmingumas, pablogėti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė;

17.2. atsirasti socialinė įtampa, kuri sumažina pasitikėjimą sveikatos apsaugos priežiūra;

17.3. sumažėti pacientų pasitikėjimas Ligoninėje teikiamomis paslaugomis, medikų profesine kompetencija;

17.4. pablogėti viešojo administravimo kokybė ir užsimegti farmacijos bei kitų įmonių prekiaujančių medicinos prekėmis ir prietaisais, ryšiai su korumpuotais darbuotojais.

18. Atsižvelgiant į šias pasekmes ir aiškiai suvokiant korupcijos pasireiškimo prielaidas galima numatyti veiksmingas prevencijos programos poveikio priemones.

VI SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJA

19. Korupcijos prevencija sveikatos sistemoje – galimos korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimo korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos. Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau - PSDF) lėšų neteisėto, nepagrįsto gavimo ir panaudojimo prevencija sveikatos sistemoje – galimų PSDF lėšų neteisėto, nepagrįsto panaudojimo priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimo nepagrįsto PSDF lėšų gavimo.

20. Svarbiausi bendrieji korupcijos prevencijos programos uždaviniai:

20.1. korupcijos prevencijos (kovos su korupcija) įstaigoje programos įgyvendinimas;

20.2. korupcijos pasireiškimo tikimybė nustatymas;

20.3. teisės aktų projektų antikorpucinis vertinimas;

20.4. įstaigos viešumo ir atvirumo teikiant paslaugas bei priimant sprendimus didinimas.

20.5. įstaigos veiklos sprendimų ir procedūrų skaidrumo ir aiškumo didinimas;

20.6. darbuotojų patikimumo, lojalumo ir sąžiningumo ugdymas;

20.7. visuomenės elgtis sąžiningai, pranešti apie korupciją motyvavimas;

20.8. valdymo kokybės gerinimas. Antikorupcinės aplinkos tobulinimas ir interesų konfliktų valdymas.

20.9. viešųjų pirkimų skaidrumo didinimas;

20.10 informacijos teikimas pacientams;

20.11. informavimas apie galimas korupcines veikas ir nustatytus korupcijos sveikatos sistemos atvejus;

20.12. bendradarbiavimas korupcijos prevencijos ir kontrolės klausimais.

VII SKYRIUS VISUOMENĖS ĮTRAUKIMAS Į KORUPCIJOS PREVENCIJOS LIGONINĖJE PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ

21. Norint į Korupcijos prevencijos programą įtraukti visuomenę, reikia:

21.1. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę medikų bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms;

21.2. ugdyti antikorpucinę kultūrą (visuomenės ir įstaigos darbuotojų antikorpucinis švietimas, ugdymas bei nepakantumo korupcijai skatinimas);

21.3. skatinti darbuotojus bei kitus asmenis pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimus juos daryti) teikiant asmens sveiktos priežiūros paslaugas.

22. Sudaryti sąlygas telefonu, anonimiškai pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimą juos daryti). Analizuoti surinktą informaciją.

VIII SKYRIUS SIEKIAMI REZULTATAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

23. Programa siekiama tokių rezultatų:

- 23.1. sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę;
 - 23.2. padidinti nepakantumą korupcijai;
 - 23.3. pagerinti korupcijos prevencijos ligininėje organizavimą;
 - 23.4. padidinti visuomenės pasitikėjimą teikiamomis paslaugomis Ligoninėje.
24. Korupcijos prevencijos įstaigoje programos ir jos įgyvendinimo priemonių vykdymas ir kontrolė turi būti vertinami pagal šiuos rodiklius:
- 24.1. atliktų korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimo skaičių;
 - 24.2. įvykdytų programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičių;
 - 24.3. neįvykdytų programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičių;
 - 24.4. programos įgyvendinimo priemonių plano įgyvendinimą nustatytais terminais;
 - 24.5. asmenų, įstaigoje vykdančių korupcijos prevencijos ir kontrolės funkcijas, skaičiaus pokytį;
 - 24.6. asmenų, pranešusių apie korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, skaičiaus pokytį;
 - 24.7. oficialių pranešimų apie įtariamus pažeidimus ir ištirtų pažeidimų santykį;
 - 24.8. specialių straipsnių spaudos leidiniuose, pranešimų konferencijose, seminaruose, darbo posėdžiuose skaičių.

IX SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

25. Korupcijos programos uždaviniams įgyvendinti sudaromas programos priemonių vykdymo planas, kuris nustato uždavinius tikslus, priemones, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.
26. Šios korupcijos prevencijos programos nuostatas (jos įgyvendinimo priemones) įgyvendina Ligoninė.
27. Programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios programos dalis. Planas tvirtinamas ir atnaujinamas Ligoninės direktoriaus įsakymu, atsižvelgiant į galimas ar nustatytas korupcijos pasireiškimo sritis.
28. Už konkrečių programoje numatytų priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako programos priemonių įgyvendinimo plane nurodyti darbuotojai.

X SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29. Programa vykdoma iš įstaigos biudžeto asignavimų.
30. Programos įgyvendinimo rezultatas – užkirsti kelią atsirasti palankioms korupcijai sąlygoms ligininėje, skaidrumo ir atvirumo užtikrinimas vykdant viešuosius pirkimus, administruojant bei teikiant paslaugas.
31. Už šios programos įgyvendinimą paskirti asmenys, nesilaikantys šioje programoje nustatytų reikalavimų, atsako pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus.
-